

Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

Teie 17.09.2024

Meie 18.10.2024 nr 9.3-4/24/2395-6

**Varja tuulikupargi kohaliku
omavalitsuse eriplaneeringu asukoha
eelvaliku etapi lähteseisukohtade ja
keskkonnamõju strateegilise hindamise
programmi avalik väljapanek**

Teavitaste Terviseametit (edaspidi amet) Varja tuulikupargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (edaspidi eriplaneering) asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmi avalikust väljapanekust.

Lüganuse Vallavolikogu algatas 25.08.2021 otsusega nr 318 eriplaneeringu koostamise ja KSH. Algamise otsust muudeti Lüganuse Vallavolikogu 30.11.2023 otsusega nr 133. Eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on viia läbi Varja tuulikupargi koosseisu kuuluvate kuni 12 tuuliku parima võimaliku asukoha valiku menetlus ja töötada välja tuulikute ja vajalike tehnorajatiste detailne lahendus või töötada välja projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused. Eriplaneeringu ala hõlmab kogu Lüganuse valla territooriumit (ca 600 km²).

KSH viiakse läbi asukoha eelvaliku etapis, samuti hinnatakse planeeringu koostamisel asjakohaseid mõjusid. Eesmärgiks on loobuda detailse lahenduse koostamisest ja kehtestada planeering asukoha eelvaliku otsuse alusel ning tuulikute edasist kavandamist jätkata projekteerimistingimustega.

KSH käigus hinnatakse kavandatava tegevusega kaasnevat võimalikke olulisi keskkonnamõjusid ning määratletakse meetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks. Muuhulgas hinnatakse mõju põhja- ja pinnaveele, inimese tervisele ja heaolule (ehitusaegne müra, kasutusaegne müra, madalsageduslik müra, varjutus, vibratsioon). Samuti analüüsitakse võimalikku koosmõju piirkonna teiste tuuleparkidega. KSH raames on plaanis koostada müraleviku kaardid, varjutuse modelleerimine, visualiseeringud.

Amet on tutvunud Varja tuulikupargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga ning märgib järgmist:

- Soovitame KSH raames hinnata ka tuulikute käitamisega kaasnevat infraheli ja arvestada [sotsiaalministri 06.05.2002 määrusega nr 75 „Ultra- ja infraheli helirõhutasete piirväärtused ning ultra- ja infraheli helirõhutasete mõõtmine“](#).
- Lisaks tuulikute tekitavale mürale tuleb arvesse võtta ka tuulepargiga seotud seadmeid, näiteks alajaamade trafosid ja muid lisaseadmeid. Need komponendid võivad tekitada eelkõige tonaalset müra ja neid tuleb hinnata koos tuuliku müraga.

- Vibratsiooni tekke ja leviku hindamisel arvestada [sotsiaalministri 17.05.2002 määrusega nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“](#).
- Kindlasti tuleb teostada välisõhus leviva müra modelleerimine, et selle abil välja selgitada piisav kaugus tuulikute ja elamualade vahel. Mida kaugemale jäävad kavandatavad tuulegeneraatorid elamualadest, seda minimaalsem on risk ka negatiivsete tervisemõjude avaldumiseks. Erinevates uuringutes on antud soovitus tuuliku ja elamualade puhveralaks võtta 1 km ning ka koostamisel olevas Lüganuse valla üldplaneeringus on üldplaneeringuga leitud sobivatel aladel tuuleparkide puhveralaks määratud 1 km.
- Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on andnud suunise, mille kohaselt müraleevendavaid meetmeid tuleks rakendada, kui tuuleturbiinide müra ületab 45 dB Lden (ööpäeva 24 h keskmine). Eeldusel, et tuulikupark töötab kuni 24 tundi ööpäevas, soovitab amet uute tuuleparkide arendamisel võtta aluseks kõige rangemad ehk müra sihtväärtused, mis ei ületaks elamualadel päeval 50 dBA ja öösel 40 dBA. Sellist lähemist toetab ka ameti senine praktika, sest inimeste kaebustest on võimalik välja lugeda, et võimalike mürahäiringute vältimiseks tasub tuulegeneraatorite puhul aluseks võtta kõige rangemad nõuded (müra sihtväärtused).
- Arvestades, et planeeringuala piirkonda planeeritakse ka teisi tuulikuid, siis on amet nõus, et tuleb analüüsida ka võimalikku koosmõju teiste tuuleparkidega.
- Soovitame hinnata ka mõju joogivee kvaliteedile.
- Soovitame planeeringu menetlusprotsessis teha aktiivset koostööd kohalike elanikega, et saavutada ümbruskonna elanike tervist toetav planeeringulahendus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisu Tamm
vaneminspektor (keskkonnatervis)
Ida regionaalosakond

Liisu Tamm
554 8431 liisu.tamm@terviseamet.ee